

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Η'

ο ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1930

ΑΡΙΘ. 36

ΟΙ ΑΓΩΓΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

(Επί τῆ Ἐκατονταετηρίδι τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας)

IB' (τελευταίου)

Εἰς τὴν δὴν θρησκευτικὴν, ἐθνικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ζωὴν, ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς δουλείας, πρωτοστατεῖ ὁ ἱερός κληρὸς, ὡς ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὰς ἐπαναστάσεις κατὰ τῆς τυραννίας. Οὕτω — προσθέτομεν εἰς ὅσα εἶπομεν πρότερον — ἐκ τοῦ στόλου τοῦ Κατσώνη ἐνέμεινεν εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς τυραννίας, πρὸς τοὺς ὄρκους τῶν Τούρκων δυσπιστῶν, ὁ ὕψηλόφρων καὶ ἀδάμαστος τὴν ψυχὴν Παπαθύμιος ὁ Βλαχαβας, ὁ μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, ὡσαύτως ἱερέων, Θεοδώρου καὶ Δημητρίου, βουλευσάμενος τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Γένους καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν, μετ' ὧν ἐπολέμησεν ὑπὸ τὰ Καμβούνια, ὁ δόλιφ ὕστερον συλληφθεὶς καὶ θανατωθεὶς διὰ θηριωδῶν βασανιστηρίων. Τότε καὶ ὁ Ἡγούμενος τῆς ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Ὀλύμπου Μονῆς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, ὡσαύτως Διονύσιος καλούμενος, ἀποβαλὼν τοῦ καλογήρου τὸ ράσον καὶ τὴν πανοπλίαν τοῦ κλέπτου μετὰ πεντήκοντα καλογήρων τῆς Μονῆς ἐνδυσάμενος, ὤρμησεν εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Τούρκων, καθ' ὃν, μετὰ τινα ἔτη, ἐφρονεύθη ἐν τινι εἰς τὰ Δέματα ὑπὲρ τὴν Καρούαν τοῦ Ὀλύμπου μάχη. Ἐπὶ δὲ τῶν Σουλτανικῶν ὁρέων ἄσπιλος πολεμιστὴς ὁ Σαμουὴλ ἀναφαίνεται ὁ τελείως τὴν ἱερωτάτην μυσταγωγίαν. Πάμπολλοι δεδαίως ἐφρονεύθησαν ὑπὸ τῶν ἐπιδρομέων, ὧν ἀγνοούμεν τὰ ὄματα, ἐπὶ τοῦ τάφου δ' αὐτῶν ἡ ψυχὴ τοῦ Γένους ραίνει εὐώδη κυανᾶ καὶ λευκὰ ἴα τῶν ἐλληνικῶν ὁρέων.

Ἐπανερχόμεθα ὅθεν ἐξέβημεν. Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, σπουδαίως μεριμνῶσα ὑπὲρ τοῦ ταλαιπώρου Γένους, ἰδρύσατο τυπογραφεῖα πρὸς ἔκδοσιν χρησίμων βιβλίων καὶ διάδοσιν τῆς παιδείας καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Οὕτω ἰδρύθησαν τοιαῦτα ἐν ΚΠόλει ὑπὸ Νικολδήμου Μεταξᾶ ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου ΚΠόλεως Κυρίλλου Λουκάρεως, τοῦ μεγαλοπράγμονος τούτου κληρικοῦ, τῆ 1627. Δεύτερον, ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Σαμουὴλ τῆ 1747· τρίτον, ἐπὶ Γρηγορίου Ε' τῆ 1796 καὶ τέταρτον, τῆ 1819. Τυπογραφεῖα ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῆς Ἐκκλησίας ἰδρύθησαν καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς ἐν Ἰασίφ, ἐν Ἱερουσαλήμ τῆ 1728, ἐν Ἁγίφ Ὀρει τῆ 1758 ἡ

Ἀθωνιάς τυπογραφία, ἐν Σμύρνῃ τῆ 1764 κτλ. Τὰ βιβλία ἐξεδίδοντο τότε ἐν τῇ Δύσει, καὶ εἴη ἐν τῇ Ἐνετίᾳ, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὰ ἐλληνικὰ γράμματα εὕρισκοντο ἐν τοιαύτῃ ἀκμῇ ὥστε ἡ πέλεις ὠνομάσθη Νέα εἰ Ἀθηναί. Καὶ αἱ πρῶται δὲ ἐλληνικαὶ ἐφημερίδες ἐξεδίδοντο ἐν τῇ Δύσει, ὡς ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς» τοῦ ὁποίου ἰδρυτῆς καὶ συντάκτης ἦτο, ὡς γνωστόν, ὁ κληρικὸς Ἀνθίμος Γαζῆς καὶ κατόπιεν ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὅστις ἐχρημάτισε καὶ δημοσιογράφος τῆς Ἐπισήμου Ἐφημερίδος τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Εὐτυχῶς εὐποροὶ Ἕλληνες, ὡς οἱ Ζωσιμάδαι καὶ ἄλλοι, προσήνεγκον οὐκ ὀλίγα πρὸς ἔκδοσιν βιβλίων, τὰ ὅποια ἐδωροῦντο εἰς τὰς Βιβλιοθήκας καὶ τοὺς ἀπόρους. Οἱ δὲ διδάσκαλοι καὶ αἱ κοινότητες ἐν μέσῳ ἀπεριγράπτων στερήσεων ἐδίδασκον μὲν καρποφόρως καὶ μετ' ἀποστολικῆς ζήλου, ἐδημιουργοῦν δὲ βιβλιοθήκας, ὡς ἐν ΚΠόλει, Πιάτμφ, Χίφ, Κυδωνίαις, Ἱερουσαλήμ, Δημητσάνῃ κτλ.

Ἀληθῶς ἀνεπιτύχθησαν αἱ ἐπιστήμαι καὶ τὰ γράμματα κυρίως ἀπὸ τοῦ ἰη' αἰῶνος, ἀλλὰ δὲν ἤδύναντο νὰ εὐδοκίμησεν ὑπερόχως, καὶ διὰ τοῦτο πάμπολλοι Ἕλληνες καὶ πρότερον καὶ ὕστερον ἔδρασαν ἐν τῇ Δύσει ὡς ἐπιστήμονες, ὡς ὁ Φραγκίσκος Τρίμης, Ἀθηναῖος, διδάξας ἐν Πίζῃ ἀπὸ τοῦ 1620, ὁ Ἰωάννης Κιγαλας, διδάξας φιλοσοφίαν ἀπὸ τοῦ 1680, Σπυρίδων ὁ Γόνιμας, Κύπριος, καθηγητῆς τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἄλλοι. Πολλοὶ δὲ λόγια ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἐὰν ἐζῶν ἐν τῇ Δύσει, καὶ ἐκεῖ θὰ ἐθαυμάζοντο διὰ τὴν σοφίαν των, ὡς ἔκρινεν ὀρθῶς ὁ διάσημος Villemain. Οὕτω ἔλεγεν καὶ ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος «Οὐδ' ἡ Ἑλλάς ὅμως παντάπασιν ἔρημος καταλείπεται ἀνδρῶν τε σοφῶν καὶ βίβλων, ἀλλ' εἶχε καὶ οὐ διέλειπε περιθάλπουσα λείψανα ἀρχαίας πολυτελείας» (Φιλοθέου Πάρεργα, σελ. 17, Βιέννη 1800).

«Οἱ Ἕλληνες δὲν ἐλησμόνησάν ποτε ὅτι ἦσαν ἀπόγονοι τῶν πατέρων τῆς σοφίας», ἔλεγε διάσημος κληρικὸς (Κ. Οἰκονόμου, Γραμματ. ἡ Εγκυκλ. Παιδεμάτων βιβλία τέσσαρα. Βιέννη 1817 σελ. κη') καὶ διὰ τοῦτο, ἐν μέσῳ φοβερῶν πιέσεων, ἡσυχολοῦντο ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλληνικῆς παιδείας καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Οἱ ὀρεσίτροφοι ἄνδρες ἐφαλλον κλέη μαχίμων ἀνδρῶν καὶ ἀντεφῆγγοντο τὰ ὄρη πρὸς τὰς ἠδᾶς καὶ ἀνέτρεφε τοὺς νέους γλυκεῖα περὶ χρηστοτέρου μέλλοντος καὶ

κουροτρόφος ἐλπίς. Οὕτω ὁ αἰδίδιμος Χρῦσανθος Νοταρᾶς, κατόπιν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, συγγραφεὺς ἀστρονομικοῦ συντάγματος, ἀνήγειρεν ἀστεροσκοπεῖον κατὰ τὸν Γαλατῶν Κων)πόλεως. Ἐκεῖ καὶ ὁ σοφὸς Δημήτριος ὁ Ἀγκύραμος κατεσκεύασε κήπον βοτανικὸν καὶ πανταχοῦ ἐκαλλιεργοῦντο τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστήμαι καί, ὡς ἔλεγεν ὁ ἐξ Ἱωαννίνων Γεωργίος Κωνσταντίνου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 17 αἰῶνος εἰς τὸ «Τετράγλωσσον Λεξικόν»: «Διδάσκαλοι καὶ σπουδαῖοι κοσμοῦσι τὰς ὀμηγύρεις τῶν τε ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ ἐπ' ἄμφω συνεχῶς κηρύττουσι λόγους, συντελουμένους μὲ τὴν πλέον ἀνθηρὰν καὶ γλαφυρὰν φράσιν, κατὰ τὴν ἀπλήν διάλεκτον, εἰς ἐπήκοον πάντων καὶ τὰς ἐπιστήμας παρρησίᾳ διδάσκοντες παντὶ τῷ προσερχομένῳ ἀφ' ὅθεν καὶ ἀδωροδοκίῃτας μεταδίδουσι» (Παρά Σάθα: Παράρτημα Νεοελλην. Φιλολ. σελ. 126). Ἰδίᾳ δὲ ἠσυχολοῦντο οἱ κληρικοὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἄλλοι, ὡς φιλόλογοι καὶ ἰατροί, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγοντο ἰατροφιλόσοφοι καὶ ἰατροφιλόλογοι. «Ἦν τὰ φιλόσοφα, λέγει ὁ ἀπὸ Σιναιῶν Πατριάρχης Κωνσταντίνος, ἐκ πολλῶν πολλοῖς ποθεινὰ καὶ περισπούδαστα, ὡς χρόνον ἱκανὸν σεσιγηκότα». Ὁ διδάσκαλος Ν. Λογιάδης ἐπανελάμβανεν εἰς τοὺς ἰδίους μαθητὰς τὸ ἀρχαῖον «φιλοσοφεῖν μᾶλλον ἢ ἀναπνεῖν». Ἐν δὲ Κων)πόλει ἰδρύθη καὶ ἰδιαιτέρα Σχολή, ὡς ἐστὶ φιλοσοφικῶν μαθημάτων. Καὶ ἦσαν οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ Ἀνατολῇ καλλίτερον κατηρτισμένοι πολλῶν τῶν ἐν τῇ Δύσει, ὡς ἔγραφεν ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος πρὸς τὸν Κων)πόλεως Διονύσιον. «Καὶ τοῦτο τό γε νῦν ἔχον Λατῖνοι ἐπισκώπτουσι ἡμῶν τῶν Ἀνατολικῶν, ἐκβαρβαρῶσαι πάντῃ λέγοντες τὸ τῶν Ἑλλήνων πάλαι σοφώτατον γένος. Ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι Ἑλλήνων μαθηταὶ πρὸς πᾶσαν ἰδέαν λόγου ἄνωθεν καθεστήκασιν: Ἀλλὰ καὶ τό γε νῦν ὁ μικρότερος τῶν Ἑλλήνων μεζῶν αὐτῶν ἐστὶ τῇ ἀληθείᾳ ὠχυρωμένος» (Περιοδικὸν Φιλολογ. Συλλογ. Κ)πόλεως τόμ. ΙΖ' σελ. 86).

Οἱ χρόνοι τῆς δουλείας δὲν ἦσαν πρόσφοροι πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν τεχνῶν. Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία ὁμως διετήρησε καὶ ἀνέπτυξε τὰς τέχνας τῆς ζωγραφικῆς καὶ δὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἧτις «ἀπεδείχθη κατὰ φύσιν ἡμῖν οὖσα», κατὰ τὸν Νύσσης Γρηγόριον. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ εἶνε καθαρῶς ἐθνικὴ καὶ ἑλληνικὴ, ἣν διαφθεῖρουσιν, ὡς μὴ ποτ' ὤφελεν, ἄμουσοι καὶ ἀπειροκαλοὶ μεταρρυθμισταί, ὡς ζητοῦν νὰ διαφθεῖρουσιν τὴν πάγκαλον ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς εἶπομεν, ἐζήτει κυρίως διὰ τῶν σχολείων καὶ βιβλίων καὶ ἀπ' ἄμφω νὰ διαδώσῃ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν, ἧτις «μόνη εἶναι ἱκανὴ νὰ θεραπεύσῃ τὰς πολυχρονίους τοῦ ἔθνους πληγὰς» (Κοραῆ: Πρόδρομος Ἑλλην. Βιβλιοθ. σελ. 154) καὶ νὰ σώσῃ τὴν Ὀρθοδοξίαν. «Ὁ λόγιος τοῦ βαρβαρωθέντος ἔθνους δὲν ὁμοιάζει τὸν λόγιον τοῦ σοφοῦ ἔθνους. Τοῦτον δύνασαι νὰ παραβάλλῃς μὲ λαμ-

πρὸν φανὲν περικυκλούμενον πανταχόθεν ἀπὸ μικρὰ ἄλλα φῶτα ἀναρίθμητα. Ἐκείνον μὲ λυχνάριον ἀσθενὲς πιεζόμενον ὀλόγυρα ἀπὸ πυκνοτάτην ὀμίχλην (αὐτόθ. σ. 70). Οὕτω γενναίως εἰργάσθη καὶ ἀλλαγῆναι καὶ δὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀντιοχείας ἐν τῇ ὁποίᾳ οὐκ ἔπαξ ἠπειλήθη ἡ Ὀρθοδοξία ὑπὸ ἀνικάνων ἐντοπιῶν ἀραβοφώνων Πατριαρχῶν καὶ Ἱεραρχῶν. Τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον ἠναγκάζετο νὰ προβαίη καὶ εἰς καθαιρέσεις, ὡς τοῦ Ἀντιοχείας Κυρίλλου ἐπὶ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου Διονυσίου Δ' τῷ 1672· ἐτέρου Κυρίλλου ἐπὶ τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου Σεραφεῖμ Β' τῷ 1759· τοῦ Μητροπολίτου Χαλεπίου Γερασίμου τοῦ λατινόφρονος ἐπὶ Παΐσιου Β' τῷ 1726 καὶ πολλῶν ἄλλων. Ἀπέστειλε δὲ Ἑλληνας κληρικοὺς ἱκανοὺς καὶ σοφοὺς οἵτινες ἐπομαίνον θεοφιλῶς τὸ ποίμνιον καὶ ᾤδηγουν εἰς νομιστηρίους προεφύλαττον δὲ αὐτὰ ἀπὸ τῶν προδοτικῶν λόγων καὶ διέδιδον τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν. Οὕτω δὲ ἐξελέγησαν ἀλληλοδιαδόχως ἐν Κων)πόλει Πατριάρχαι Ἕλληνας, ὡς ὁ Σιλβέστρος Ἀνθέμιος, Φιλήμων καὶ ὁ Σεραφεῖμ, Πρωτοσύγκελλοὶ ὄντες τῆς τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος προσέλαβε τὸν διδάσκαλον τῆς Πατριάρχης Ἰακώβον τὸν Πάτριον ἐργασθέντα καὶ διδάξαντα ἐν Χαλεπίῳ ἐν τῇ συσταθείσῃ σχολῇ. Τῷ 1823 ἐξελέγη πάλιν ἐν Κων)πόλει Πατριάρχης Ἀντιοχείας ὁ Μητροπολίτης Ἀγκύρας Μεθόδιος καὶ τοῦτον διεδέξατο τῇ 1850 ὁ Θαυωρίου Ἱεροθέος, ἐκλεγείς ἐπίσης ἐν Κων)πόλει. Ἄν δὲν ἐξελέγοντο οἱ Ἕλληνας Πατριάρχαι Ἀντιοχείας, μόνον ἐκ τῆς Ἱστορίας θὰ ἐγνωρίζετο ὅτι ἡτὸ ποτε καιρὸς καθ' ὃν αὐτὴ ἀπετέλει ἓνα τῶν τεσσάρων πατριαρχικῶν θρόνων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (Ἀρχιμ. [νῦν Μητρο] Κυζίκου) Καλλινίκου Δελικάνη. Πρόλογος εἰς τὰ Πατριαρχικὰ Ἐγγράφα σελ. 15-16). Καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐν ἣ ἐισεχώρησαν Ἱεραπόστολοι τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, εἰργάσθησαν κληρικοὶ σθεναρῶς, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὸν Πατριάρχην Ματθαῖον τὸν Ἄνδριον ὅστις, πρὸς τοῖς ἄλλοις, προέτρεψε τὸν σοφὸν ἐκ Χίου ἱατρὸν Εὐστράτιον Ἀργέντην εἰς δημοσίαν συζήτησιν μετ' αὐτῶν καὶ δημοσίευσιν σοφῶν ἔργων, ὡς «τοῦ κατὰ τῶν Ἀζύμων συντάγματος» (ἐν Λειψία 1760) καὶ «Ραντισμοῦ στηλίτευσιν» (ἐν Λειψία 1758 ἑλληνιστί, λατινιστί καὶ ἰταλίστι). Ἐν μέσῳ δὲ ἀπεριγράπτων στερηάσεων εὗρεσκον οὗτος καὶ τὰ μέσα καὶ τὸν ζῆλον ν' ἀποστέλλῃ Ἱεραπόστολὴν εἰς τὴν Ἀθηναίων ἐκ προσώπων ἕξ, ὧν ἠγοῦντο ὁ ἱερομόναχος καὶ διδάσκαλος ἐν Σίφνῳ Στέφανος καὶ ὁ ἰατροφιλόσοφος Σισίνιος. (Πρβλ. Δημητρίου Πασχάλη, Ματθαῖος ὁ Ἄνδριος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας: 1909 σελ. 32).

Τὰ ὅσα ἐπραξεν ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ ἱερός κληρὸς ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος εἶνε ἱκανὰ νὰ τιμήσουν καὶ δοξάσουν αὐτὸν τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ τὸ ξίφος

τοῦ Δαμοκλέους ἐπεκρέματο ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Αὐτὸς ὁ ἔγγονος τοῦ Πορθητοῦ Σελίμ Α' συνέλαβε τὸ ἀποτρόπαιον σχέδιον ἢ νὰ ἐξισλαμίση β'α τοὺς χριστιανούς ἢ νὰ ἐξαφανίσῃ αὐτοὺς τέλειον καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ οὕτω τὴν ἐπὶ τῶν χωρῶν τῆς Ἑλλην. Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας κυριαρχίαν τῶν Μουσουλμάνων. Ἦνεν δὲ γνωστὸν δτι οἱ Μανζουნიῶται, οἱ Κρωμανίται, οἱ Σταυριῶται ἐκ Χαλδεΐας ἠναγκάσθησαν νὰ διαμένουν ἐν τῷ κρωπῶ χριστιανῶν, ἐνῶ ἐν τῷ εὐναρῶ ἦσαν μωαμεθανοί, ἀνεκαλύφθησαν δὲ τοιοῦτοι δτι διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Χατί Χουμαγιῶν (1856) ὑπεχρεώθη ἡ Τουρκία νὰ παρέχῃ θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν. Ἰπὲρ αὐτῶν γενναίους ἀγῶνας ἠγωνίσατο τελευταῖον ἡ ἁγία Ἐκκλησία, ἥτις, ὡς πολὺλάκις εἶπομεν, εἰργάζετο εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ἐλλήνων ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ἀγάπῃ εἰς τὴν πατρίδα διὰ τῶν σχολείων καὶ ἄλλων μέσων. Ἐὰ δὲ σχολεῖα πάντοτε καὶ κατὰ τὰ ἸΘ' αἰῶνα ἐν τῇ ἀλυτρώτῃ Ἑλλάδι ἦσαν ἀσύγχριτον ὄσον λαμπρά, διότι διηρθύνοντο ὑπὸ τῶν κληρικῶν ἢ ἐποπτεύοντο ὑπ' αὐτῶν. Ἀνεκασθεν ἐν τῇ Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆ ἦσαν διευθυνταὶ σοφοὶ κληρικοὶ καὶ ἐπὶ τινα χρόνον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἐμπορικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, ἥτις ἰδρύθη πρὶν ἢ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι σκεφθοῦν νὰ ἰδρῦσουν Ἐμπορικὰς Σχολὰς. Ἡ Ἐδαγγελικὴ Σχολὴ τῆς Σμύρνης, τὰ Γυμνάσια Χίου, Μυτιλήνης, Τραπεζοῦντος, Σερρών, Ἰωαννίνων, Φιλιππουπόλεως, τὰ Ζάππεια καὶ Ζαρίφεια καὶ ἄλλα ἦσαν φυτώρια ἠθικῆς καὶ ἐθνικῆς μορφώσεως τῶν ἐλληνοπαίδων καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Γυμνασίων ἦσαν ἡμιμαθεῖς τὸ πλεῖστον καὶ ἠθικῶς καὶ ἐθνικῶς ἀνάπηροι. Ἐκ τῶν σχολείων, ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ ἐπίδρασιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐξήρχετο νεολαία σοφὴ περὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν χρησίμων καὶ ἀκραιφνῶς ἐλληνικῆ, υἱοὶ δηλονότι τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς πατρίδος εὐγνώμονες καὶ πιστοί. Οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ δουλείᾳ εἶχον ἀνάγκην οὐχὶ ἐδεσμάτων, ἀλλὰ τροφῆς καθαρᾶς καὶ υγιοῦς. Ὁ σοφὸς Μητροπολίτης Καισαρείας Εὐστάθιος (Κλεόβουλος) ἐν αὐτῇ τῇ Κ)πόλει ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ Φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου τῆς «Μικρᾶς Ἀσίας» τῷ 1872 ἔλεγεν: «Ὁ ἔχων ἀνάγκην τροφῆς καὶ ἐνδύματος ἤκιστα μεριμᾷ περὶ ἄλλων. Ἡ σημερινὴ πρωτίστη καὶ ἀπόλυτος ἀνάγκη τῆς πολυπαθοῦς ἡμῶν πατρίδος ἐστὶν ἡ ἀνάκτησις τῆς πατρῴου γλώσσης κυρίως διὰ τῶν μητέρων καὶ τροφῶν τῆς γλώσσης ἐκείνης, ἥτις μόνη, ἀσφαλῶς διαφυλάττουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ ἀναλόγου πολιτισμοῦ τὸ βάπτισμα, γενήσεται ἐπιτηδειοτάτη κλεῖς, ἀνοξέουσα καὶ τοὺς θαλάμους τῆς περαιτέρω συστηματικῆς καὶ καλλιτέχνου καὶ ἐπιστημονικῆς παιδείσεως καὶ διδασκαλίας εἰς τὴν ὁποῖαν ἀνακαλεῖ ἡμᾶς τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον ἡμῶν. Νὰ προσηγεῖται ἡ γλώσσα, ἔπεται ἡ ἐγκύκλιος καὶ ἐλευθέριος παιδείσις μετὰ τῆς προσηκούσης μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς

ἵνα οἱ ἡμέτεροι Ἀνατολίται, ἔθει προγονικῶ, κτῆσωνται ψυχὴν ὑγιαίνουσαν καὶ πεφωτισμένην ἐν ἀρτίῳ καὶ ὑγιαίνοντι σώματι. Ἐσχατοὶ δ' ἐπέρχονται οἱ ἀναβαθμοὶ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν τεχνῶν, ἐξ ὧν προσδοκᾶται ἡ ἐπίδοσις καὶ τελειότης τῆς κοινῆς πατρίδος, ὁποῖαν ἐπεδείξαντο οἱ πρόγονοι» (Συλλογὴ Ἐκκλησι. Λόγων, ἐκδιδόντος Β. Καλλιφρονος ἐν Κ)πόλει, 1880 τσμ. Α' σελ. 160).

Ἰπὲρ δὲ τοὺς ἐλλογημένους χριστιανούς τοὺς ἐν ταῖς κομοπόλεσι καὶ χωρίοις τῆς Ἐπαρχίας Καισαρείας ἔγραφε, γενόμενος διὰδοχος τοῦ Οὐρανοφάντορος Ἁγίου Βασιλείου, πραιρέπιον εἰς τὴν ἐλληνικὴν παιδείαν, τάδε: «Ἄνευ τῆς πατρῴου γλώσσης καὶ παιδείας οὐδὲν ἐν ἡμῖν κατορθοῦται οὔτε ἠθικόν, οὔτε νοερόν, οὔτε κοινωνικόν, ἀλλὰ τὸ ὑναντίον καὶ τὸ ἐθνικόν ἡμῶν φρόνημα καὶ ὁ ἐθνικὸς χαρακτῆρ μαραινεται καὶ ἐκλείπει. Τοῦτου χάριν ὁ μέγιστος τῶν πολλῶν καὶ τὸ μέγιστον εὐτύχημα τῆς ταπεινῆς ἀρχιερατείας μου πληρωθήσεται ὅταν, τῇ θεῷ δυνάμει, τοσοῦτοι μόνον ἐναπολειφθῶσι ξενόφωνοι Καππαδόκαι, ὅσοι μὲν νῦν ἐλληνοφώνοι. Πᾶς ὁ μὴ εὐχόμενος, μήτε συναγωνιζόμενος παντὶ σθένει καὶ πάσῃ θυσίᾳ πρὸς τοῦτο, ἐκεῖνός ἐστιν ἐχθρὸς τῶν πατέρων καὶ τῆς πατρίδος, ἐστὶν ἐχθρὸς τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως τῶν Ἑλληνοσέφων Βασιλείων καὶ Γρηγορίων» (αὐτόθ. σελ. 175).

Τοιαῦτα ἐδίδασκον καὶ ἐκήρυττον οἱ κληρικοὶ οὔτινες ἴδρουν παρθεναγωγεία καὶ Ἱερατικὴν Σχολὴν ἐν τῇ τουρκοφῶν Καππαδοκίᾳ κληρικοὶ, οὔτινες ἐπεδείξαντο αὐταπαρνησίαν καὶ διπλωματικότητα καὶ ἐν ἄλλαις περιστάσεσι καὶ εἰς τὸ λεγόμενον προνομιακὸν ζήτημα τῆς Ἐκκλησίας, ὡς κατὰ τὸ 1891 ἐπὶ Διονυσίου Ε' δτε ἐκηρύχθη αὕτη ἐν διωγμῷ καὶ διέπρεψαν καὶ ἄλλοι καὶ ὁ τότε Ἡρακλείας Γερμανὸς (Καθακόπουλος), κατόπιον Πατριάρχης, καὶ ὁ Δέρκιων Καλλινικός (Γεωργιάδης). Τοιαύτην αὐταπαρνησίαν καὶ φιλογένειαν ἐπεδείξαντο πάντες σχεδὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ ψευδοῦς τουρκικοῦ συντάγματος καὶ δὴ κατὰ τὸν ἐπελθόντα κατακλυσμὸν τοῦ παγκοσμίου πολέμου ὅτε οἱ Νεότουρκοι ἐζήτησαν νὰ ἐξοντώσουν τὴν ἐλληνικὴν φυλὴν. Τότε δὴ τότε ἐφάνη ἡ Ἐκκλησία ἁγία τῆς ἀποστολῆς τῆς· τότε ἀνεδείχθησαν οἱ γενναῖοι κληρικοὶ, ὧν πολλοὶ ἐπιζοῦν φέροντες τὰ στίγματα τῆς πατρίδος. Τότε ἀνεφάνησαν οἱ ἀτρόμητοι καὶ ἐθνομάρτυρες Σμύρνης Χρυσόστομος (Καλαφάτης), Κυδωνίων Γρηγόριος (Ὁρολογᾶς), Μοσχονησιῶν Ἀμβρόσιος καὶ πάμπολλοι ἄλλοι πάντων τῶν βαθμῶν τῆς ἱερωσύνης, γνωστοὶ καὶ ἀγνωστοί, ὧν αἰωνία ἔσται ἡ μνήμη.

Ὡς ὁ Προμηθεὺς ὑπέστη τηλικαύτην τιμωρίαν διὰ φιλανθρωπίαν, οὕτω καὶ ἡ ἐλληνικὴ φυλὴ διὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος αὐτῆς ἀθλοὺς ἔσχεν ἀτελεύ-

τητα δεινopaθήματα. Ἡ ἑλληνική Ἐκκλησία, ἐπὶ τῶν χρόνων κυρίως τῆς δουλείας, ἐγένετο ἀνιδιοτελής σωτήρ Ἡρακλῆς, διότι κατώρθωσε νὰ συγκρατήσῃ τὸ ἔθνος καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ αὐτὸ ἐπιως ἀναλοβῆ τὸν μοναδικὸν ἀγῶνα τῆς καταλύσεως τῆς δίας καὶ ἀνυψώσῃ εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς τὰς ὑψηλὰς καὶ θείας τῆς ἠθικῆς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐλευθερίας. Ἡ Εὐρώπη, ἕνα καθ' Ὁμηρον εἶπωμεν, «σφίσι ἀτασθαλίησιν ὑπερμόρον ἀλγεα ἔσχε καὶ ἔχει». Ἄλλ' ἡ Ἀνατολή θὰ σωθῆ καὶ θὰ προσδεύσῃ μόνον διὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν αἰωνίων ἀρχῶν τῆς Ὁρθοξίας, τὴν ὁποίαν διετήρησεν ἐν μέσῳ ἀπαργαζέτων κακώσεων ἢ Ἀγία κατὰ Ἀνατολὰς Ἐκκλησία.

† Ὁ Γόττνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΟΥΝΙΑ;
(Τέλος)

Ἐνθαρουθέντες ἐκ τῶν μερικῶν αὐτῶν ἐπιτιχιῶν οἱ Οὐνίται ἐνεφανίσθησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ παρολθόντος αἰῶνος καὶ ἐν Θράκη, ἐν Μαλγάρικ, ὅπου ἔστησε τὴν φωλαὴν αὐτοῦ ὁ διαβήτης Ἡστικ ἀγορεύσας ἀθώους τινὰς χωρικοὺς ἴσον αὐτόθι, ὅσον καὶ εἰς παρεκείμενον χωρίον διὰ τῶν γυναικῶν τοῖς πᾶσι μέσων καὶ δι' ὑποσχέσεων, οὗ ἐφοῦξῃ τίθενται ὑπὸ τὴν κρατιῶν καὶ ἀκατομάχητον προσιασίαν τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης. Μολονότι δὲ εἰσασατῆς αὐτόθι δοῦσας δὲν ἐδικαίωσε τὰ καταβληθείσας προσηπαθείας καὶ δοπᾶς τῆς Προπαγάνδας, τὰ δὲ 95 χωρία τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλῆας διετηρήθησαν ὑπερῶν τοῦ Οὐνιτικοῦ μολύσματος πιστὰ εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἐν τούτοις ἡ Οὐνία νέαν φιλοδοξοῦσα ἐκκλησιαστικὴν κατάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν ἐκείνην τῶν Σταυροφόρων ἔστησε μετ' ὀλίγον τὰ δίκτυα αὐτῆς καὶ ἐν μέσῳ Κωνσταντινουπόλεως. Ἐγκατασταθεῖσα εἰς τὸ γινώσκῃς φήμης καὶ ὑπολήψῃς Χαμάλ-μπασῆ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤρρισε νὰ προπαγανδίσῃ γοῦ ἰδίᾳ τινὰ σωσθευμένα ἀμειψίας καὶ νὰ μεταχειρίζεται αὐτὰ ὡς κομμάτια εἰς τὸ νέον ἐμπορικὸν καὶ ἀστυμῆ, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ἐν κίτται ἀντὶ νὰ κληρόνησι διὰ τῆς συνήθησιν τοῦ Ἐφημερίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν, θὰ ἐπιληρόνωντο αὐτοὶ καὶ θὰ ἐσπούδαζον ἀπορᾶν τὰ τέκνα αὐτῶν διὰ νὰ παραμένωσι πιστὰ μέλη τῆς Ρωμ. Ἡς Οὐνίας ἀποστάλακα ὡς συμβαίνει καὶ νῦν ἐν Λυών. Ἐπὶ κεφαλῆς ἡ οὐδὲ ὀρθόδοξος Ἰαρετς, προσηλυτισθεὶς, ἀλλὰ Λατίνος ἐκ Σύρου γνώτης τῆς ἑλληνικῆς, ὡς ἴτε τοιοῦτοι καὶ οἱ διὰ βῆτου Χαλαβιτζῆδες, ὅσοις ἀπεφάσισε νὰ περιβληθῆ τὸ ὀρθόδοξον ὄραον καὶ νὰ ἀφήτῃ τὸν πῶγονα μακρὸν ἀντὶ τῆς λατινικῆς κομιᾶς χάριν τῆς ἐπιστροφῆς καὶ σωτηρίας τῶν ἐν τῇ πλάνῃ εὐρισκομένων Ἑλληνίδων ἀδελφῶν αὐτοῦ! Ἡ μεγαλειότατος διεξότης αὐτῶν συνίστατο εἰς τοῦτο, ἀφοῦ ἀνεκάλυπτον ἐπιγυμνασιμῶνους τινὰς καὶ ἀποβλήτους ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας αὐ-

τῶν πρώην Ὁρθοδόξους κληρικοὺς καὶ δι' ὑποσχέσεων ἀπραγματοποιήτων προσηλίτιζον αὐτοὺς, ἐπεδείκνυον αὐτοὺς ὡς παροδῆγμα εἰς τοὺς ἀπλοῦς καὶ εὐπίστους Ὁρθοδόξους, τοὺς ὁποίους καὶ ἐκάλουν εἰς μίμησιν. Ἡ ἰσφόρον ὄλας διόλου διὰ τὸ ὀρθόδοξον αὐτοῦ Ἐκκλησίαν καὶ ἠπαύζετο τὸν Οὐνισμὸν Ἐν μόνον ἐπεζήτητον οὗτοι, νὰ ἀλιεύσωσι εἰς θολὰ ὕδατα καὶ νὰ προηγουμένως εἰς τοὺς κληρικούς αὐτῶν ὀγκούμενον δῆθεν τὸ ὄμμα τῶν προσηλίτων, ἵνα γενναυότερα ἐξοπαλλίσωσι τὰ χρυσαδεύματα τῆς εὐαρεσκείας αὐτῶν.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εὐσυνειδησίας τῶν πρακτόρων αὐτῶν τοῦ Παπισμοῦ ἀνεφέρωμεν τὸ ἐπισηδῶν τῆ Περάμου, διότι ὑπερῶν μεγάλη ἐσωτερικὴ σχέσις ἐλαστικότητος συνειδήσεως μετοξὺ τοῦ ἐπισηδῶν ἐκείνου καὶ τοῦ σημερινοῦ τῆς Λυών. Περὶ τὴν διανομήν τῶν προσόδων τῆς Πεναντίας τῆς Φανερῶ μῆνης ἐν Κιζύκῳ ἤρριζον μετὰ τῆς Περάμου καὶ ἄλλαι πρὸ ξ τοῦ προσηληνισμοῦ ἐκείνου Ὁρθόδοξοι καὶ νότιοι, τὸ δὲ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη τὸ ζήτημα, ἔκρινε δίκαιον, ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι πρὸ ξ κοινότητες ἀπολαύσωσι τοῦ εὐεργετήματος, οὗ δὲ μόνον ἡ Πέρομος. Ἡ ὄλας ἀπορᾶτος καὶ ἐν διετέλεσεν αὐτῇ ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχεῖου, τὸ ὁποῖον ἐπὶ δὲν εἶνε νὰ κληρονομήσῃ, ἐξήγησις μερῶν Περαμοσιῶν, εἶνε πρὸς περὶ τὸν ὅτι ἀρχιαντάτου τινὸς ψευδοδικηγόρου ἀπεκέρχθησαν αὐτῶν τὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχὴν καὶ τὴν Σύνοδον Κωνσταντινουπόλεως (ἡ ἱστορία βλέπετε, ἐπεταλλομένηται) καὶ προσεκάλεσαν Οὐνίτην Ἰαρετὰ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἵνα τρεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν. Ἡ Οὐνία χωρὶς νὰ πολυεξετάσῃ ἡ μάλῃ μολονότι ἐγίνωσκαι καὶ ὅτι εἰς τὸ παρεκείμενον τοῦ ἀντάτου ἐλατῆρον ἦτο ἀπλοῦν κείσμη, ἀπέριξε δηλαδὴ ἀπὸ τῆς θεητικῆς ὅσον ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, ἔσπευσε νὰ ἀποστειλῇ τοιοῦτον εἰς Πέρομον μόνον καὶ μόνον. ἵνα γεννηθῇ παράγματι εἰς τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἵνα κληρονομήσῃ, ὅπως ἀποσθῆ μετὰ τοῦ Βιτανανῶ καὶ τοῦ ταμίου αὐτοῦ ὅτι ὀλόκληρος ἡ Κιζύκην Ἐκκλησίαν σὴν γυναικῆ καὶ τέκνα, ὅπως καὶ πᾶσι ὀλόκληρος δῆθεν ἡ Ἑλληνικὴ Παροῦσα Λυών καὶ οἱ πρὸ ξ αὐτῆς προσεχόμενοι εἰς τὴν Οὐνισμῶν. Ἄλλ' ἡ Οὐνία ἐλογάρισε χωρὶς τὸν ἔνοχόν, ε. ἔ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν κληρονομήσῃ ἀποφᾶσιν τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήτων εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, διὰ τὴν ὁποίαν κληρονομήσῃ ἀπόστολον ὄλας τῆς ὀράτου. Ποῖν ἡ πατήσῃ τὸν πόδα Οὐνίτης Ἰαρετῆ εἰς τὴν Πέρομον οἱ προσηλίτες τῶν ὑπερῶν τῶν ἐπεστρεψάν ἤδη εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ὄλινους μόνον μῆνας ἐλατιτοῦνησαν ὁ Οὐνίτης ἐν Περᾶσιν πρὸς ἐπισηδῶματα ἀποδῶ μολονότι ἐπὶ τῶν διετέλων τῆς ἐτέρας τῶν χωρῶν καὶ μίαν νέαν ἐπισηδῶσι τῶν μόνος, ἐγκαταλαβόμενος, ἄ. ευ συνοδείας ἐπεβῆσθη τοῦ διὰ τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἀποστολοῦ, ἵνα ἐπανέλθῃ κενᾶς χωρὶ καὶ ὑπέρισε παλῶματι πρὸς τοὺς ἐξαποστειλάντας αὐτόν. Οὕτω τὸ ἀπορᾶσαν πρὸς σιγμῆν εἰς τὸν ὀφθαλμὸς τῶν κληρῶν καὶ Οὐνισμοῦ μετᾶ-

ρον τῆς ὑπερβαλλούσης τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ὁρθοδοξίας διὰ τῆς κατακτῆσεως τῆς Κυζικηνῆς Χερσονήσου καὶ ἀπ' αὐτῆς ὡς ἀπὸ ὀρυκτηρίου τῆς ὅλης Μικρᾶς Ἀσίας ἐσβέσθη διὰ παντός, ἡ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οὐνία ἐξηκολούθη διατηρούμενη εἰς τὴν ζοὴν δι' ἰσχυρῶν ἐκ Ρώμης ἐνέσεων.

Καὶ ἐπειδὴ εὐρισκόμεθα εἰς τὸ πεδῖον τῶν ἀναμνήσεων δὲν κρίνομεν ἴσχυρον νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν κρίσιν διακεκριμένου Ρωμαιοκαθολικοῦ Καθηγητοῦ τῆς θεολογίας ἐν Γερμανίᾳ. Ἐίχεν ἐπισκεφθῆ τὴν Κωνσταντινουπόλιν πρὸ τοῦ μεγάλου πολέμου γάριν ἐπιστημονικῶν μελετῶν, διέτριψεν ἱκανὸν χρόνον αὐτόθι, ἐπισκέφθη τὰ διάφορα Ρωμαιοκαθολικὰ κέντρα τῆς πόλεως καὶ μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν Οὐνιτικὴν Προπαγάνδαν, πρὸς τοὺς ἀσχηγούς τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπανειλημμένως τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσῃ. Ἡ ἐντύπωσις αὐτοῦ ὑπῆρξεν αὐτῇ ἐκείνη ἥτις ἦτο πρὸ πολλοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει γνωστὴ καὶ ἐσηματισμένη παρὰ τοῦς πράγματι Ρωμαιοκαθολικοῖς κληρικοῖς, ἅτι ὅτι πρόκειται *περὶ ὁμάδος ἰδιοτελῶν ἀνθρώπων «πορισμὸν ἐχόντων τὴν εὐσέβειαν»* καὶ ζητούντων νὰ κάμνωσι θόρον διὰ τὸ μηδὲν, ἵνα ἐφαρκίσωσι τὴν προσοχὴν τῶν δαπανώντων χάριν αὐτῶν. Ἐπειδὴ ὁ γηροῖος καθηγητὴς εὐρησε ἀκόμη ἐν τῇ ζοῇ, θὰ παραλείψωμεν δι' εὐνοήτους λόγους νὰ μνημονεύσωμεν τὸ ἄνωμα οὗτοῦ τοῦτο μόνον λέγοντες, ὅτι πρόκειται περὶ ἀνδρός, τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσις οὐδέποτε ἐτέθη ἐν ἀμφιβολίᾳ. Θὰ ἠδυνάμεθα πρὸς τοὺς πολλὰς νὰ πληρώσωμεν σελίδας ἀπαριθμοῦντες τὰς σκοτίας μεθόδους, τῶν ὁποίων ποιοῦνται χρῆσιν διὰ τὸ προσηλυτιστικὸν αὐτῶν ἔργον, ἀκούμενοι ταύτας ἐκ τῶν ζωντανῶν ἀνακοινώσεων Ὁρθοδόξου Ἰσοῦς ἐλευθέρως εἰς τὴν Οὐνίαν καὶ ἐπιστρέψαντος εἴτα εἰς τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν, ἀλλ' ἀποφεύγομεν νὰ προσέξωμεν τοῦτο, ἵνα μὴ κουράσωμεν μάταιως ὑμᾶς. Ὅτι κρίνομεν ἐπὶ πάντως νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οὐνία, ὅτε ἀπεπειράθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἐν Χαμάλ-μπαση κρησφηνέτου αὐτῆς καὶ ἀπειλήμασε δολίως νὰ ἀγορεύῃ μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων ἄλλων ἐνοριῶν καὶ δὴ τοῦ Κονστακκίου, εὗρεν ἀντιμέτωπον τὸν ἀσπίδιμον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰπταίμ τὸν Γ', ὅστις διὰ σφοδρᾶς Ἐγκυκλίου ἤλεγξε τὰς πλεκτάνας καὶ μεθοδίας τῶν Οὐνιῶν καὶ ἐκάλεσε τὸν Ὁρθόδοξον κληρὸν καὶ λαὸν εἰς προσοχὴν καὶ ἐπανούπνησιν. Ἀποτέλεσμα τῆς ταιαύτης ἀποκαλίψεως ἦτο, ὅτι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οὐνία ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀτροφοῦσα δὲν ἐβράδυνε νὰ περιέλθῃ εἰς τελείαν ἔκλειψιν καθ' ὃν χρόνον ὁ διαβόητος Ἡσαίας ἐκαλεῖτο νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὰ Ἡλύσια πεδία τῆς Ρώμης, διάδοχος δὲ αὐτοῦ ἀνεδεικνύετο ὁ ὕν ἐν Ἀθήναις προπαγανδίζων Ἐπίσκοπος τῶν Ἑλληνορθόδοξων Καθολικῶν κ. Γεώργιος Χαλαβατζῆς.

Εἶνε τόσον πρόσφατα τὰ γεγονότα, τὰ ὁποία ἐξεπλήχθησαν ἐν Ἀθήναις καὶ τόσον μέγα τὸ σκάνδαλον, τὸ ὁποῖον ἠγέρθη ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Οὐνιτοῦ τούτου Ἐπισκόπου καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῶν

προσηλυτιστικῶν αὐτοῦ μεθόδων καὶ ἐνεργειῶν, ὥστε δὲν κρίνομεν ἀπαραίτητον νὰ διαλάβωμεν περὶ αὐτῶν ἐνταῦθα διὰ μακρῶν. Σύσσωμος ὁ ἀθηναϊκὸς τύπος ἐξηγέρθη κατὰ τοῦ νέου αὐτοῦ τρόπου τοῦ προσηλυτισμοῦ διὰ τῆς ἀποπάσεως ἀηλίμων προσφύγων ἀπὸ τῶν ἀνεστίων γονέων αὐτῶν καὶ τῆς ἐγκλείσεως αὐτῶν εἰς Οὐνιτικὰ Προπαγανδικὰ Σχολεῖα καὶ Ὁρφανοτροφεῖα. Μητέρες μετὰ δακρῶν προσελθούσαι εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν διεξτραγώησαν τὴν γενομένην ἀπάτην καὶ ἐλήτησαν παρ' αὐτῆς, ὅπως γένωνται τὰ ἀναγκαῖα διαβήματα πρὸς ἀπόδοσιν τῶν τέκνων αὐτῶν. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν προσέβη ἀμέσως εἰς τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ἀποπληθέντων εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰσήγαγεν αὐτὰ εἰς Ὁρθόδοξα Ἑλληνικὰ Ὁρφανοτροφεῖα, παρεμύθησε καὶ ἐνίσχυσε τοὺς γονεῖς καὶ ἀπέλυσεν ἔντονον Ἐγκύκλιον πρὸς τὸν Κλήρον τῶν Ἀθηνῶν προτρέπων αὐτόν, ὅπως ἀγρύπνησεν περιφρουρῆ τὸν ὀρθόδοξον λαὸν ἀπὸ τῆς «θεοκατακρίτου Οὐνίας τῆς στρεφομένης κατὰ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ». Ἐλέγχων δὲ τὰς μεθόδους αὐτῶν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπὶ τῇ βίβσει τῶν καταγγελθέντων εἰς αὐτὸν γεγονότων ἀναφέρει, ὅτι «Ὁρθόδοξοί τινες ἐξαπατηθέντες καὶ νομίσαντες, ὅτι πρόκειται πρᾶγματι περὶ ὀρθοδόξων κληρικῶν προσῆλθον πρὸς αὐτούς, ἵνα ἐξομολογηθῶσι, κοινωνήσωσι τῶν μυστηρίων καὶ βαπτίσωσι τὰ τέκνα αὐτῶν διὰ τῶν Οὐνιῶν Ἰερῶν βεβαιούντων, ὅτι εἶνε Ὁρθόδοξοι... Πληροφορούμεθα δὲ ὅτι καὶ οἱ ἴδιοι Οὐνῖται κληρικοὶ ἐπισκέπτονται οἰκογενεῖας ὀρθοδόξους καὶ γυναῖκας Ἑλληνίδας χρησιμοποιοῦσι πρὸς παρακλάνησιν αὐτῶν, ἄθρόους δὲ διὰ διαφορῶν μέσων καὶ δὴ διὰ *χηρημάτων ἐλκύνουσι τοὺς πρόσφυγας.*

Ἀλλὰ πόθεν τὰ χηρήματα, ἀφοῦ οἱ ἐν Ἀθήναις Οὐνῖται κόπτονται, ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶνε πρόσφυγες καὶ τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει περὶ τοῦ εἰς Λατίνων καταφθάσαντος Οὐνιτοῦ Ἰσοῦς τὸ αὐτόθι ὄργανον τοῦ Οὐνιτισμοῦ; Ὁ ἐν Νέῳ Ὑόρκῃ ἐκδιδόμενος Ἑθνικὸς Κήρυξ τοῦ μηδὸς Μαρτίου τοῦ παρόντος ἔτους ἀναγράφει, ὅτι ἡ αὐτόθι «Ἐταιρεία τῆς Ἐθιμοφιλίας τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς» ἐτοιμάζει τὴν τετάρτην ἐτησίαν ἐστρατείαν αὐτῆς πρὸς συλλογὴν χηρημάτων διὰ τὴν συνέμισιν τοῦ ἔργου τῆς φιλανθρωπίας ἀναμύσων τῶν χριστιανῶν τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς καὶ ἰδίως τῶν Ἑλλήνων. Ἀποκαλύπτων δὲ ἐφεξῆς τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τῆς συλλογῆς τῶν ἐργῶν τούτων ἐπάγεται, ὅτι οὗτοι προορίζονται διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ Οὐνιτισμοῦ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαγῆ τῶν Ὁρθοδόξων Χωρῶν ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Ἰερουζαλήμ τῆς Ἑταιρείας Mgr Μάρου Νόουλ μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Οὐνιτισμοῦ ἐν Ἑλλάδι. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τούτου παραθέτει ἀνακοινώσιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς δημοσιότητος τῆς ἀνωτέρως Ἐταιρείας, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος ἀναφέρει περὶ τοῦ Ντόουλ, ὅτι δίδει διαλέξεις ὑπὲρ τῶν πεινώντων παιδιῶν τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπανόδου τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων εἰς τὴν ἕδραν

τοῦ Ἁγίου Πέτρου» καὶ παραθέτει ἀπόσπασμα ἐπιτολῆς τοῦ Ντόυλ πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Ἐπίσκοπον τῶν Οὐνιτῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος ὡς σκοπὸν τῆς Ἐκταρείας ὀρίζει «τὴν ἐπάνοδον τῶν Σχιματικῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Ἁγίου Πέτρου». Καὶ ὁ «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» συνσχίζων ἀποκαλεῖ τὰς μεθόδους τῶν σημερινῶν Οὐνιτῶν περισσότερον διαβολικὰς ἢ τὰς τῶν ἄλλων Προσκαγανδιστῶν. Οἱ Οὐνίται, λέγει, προσέρχονται εἰς τὴν κοίμην νὰ ἀρπάξουν πρόβατα ἐκ τῶν τάξεων τῶν ὄρφανῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φιλανθρωπίας. Τὰ ὄρφανὰ αὐτὰ ἀσπαζόμενα τὸν Οὐνιτισμὸν θὰ χρησιμοποιηθοῦν, ὅταν ἀνδραθοῦν, ὡς εἶδος νέου γενεασαρκικοῦ τύπου. Ἐπαδιώκουν νὰ πολεμήσουν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τῶν τέκνων τῶν Ὁρθόδοξων ἀγομένων εἰς ἔξωμοσίαν».

Ἐκ τῶν εἰρημένων καθίσταται προφανὲς ὅτι ἡ Οὐνία εἶνε ἀπλούστατα ἐν ψεῦδος, ἐν προσωπεῖον, τὸ ὁποῖον περιβλήθη ὁ Παπισμὸς καὶ διὰ τοῦ ὁποίου προσπαθεῖ νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀληθινὴν αὐτοῦ μορφήν καὶ φύσιν, ὅπως ἐγνώρισεν αὐτὴν ἀνεκάθεν ὁ Ὁρθόδοξος Ἑλληνισμὸς καὶ προηγουμένως, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀπὸ τὴν ὀρθοδοξομάχων καὶ ἑλληνομάχων Σταυροφοριῶν.

Αὕτη εἶνε ἡ Οὐνία.

† Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ὁριστικῶς.

Κατὰ πάντα τα φαινόμενα, τὸ ζήτημα τῶν παρ' ἡμῶν ξένων σχολῶν καὶ τῆς εἰς αὐτὰς φοιτήσεως τῶν ἑλληνοπαίδων λαμβάνει ὀριστικῶς τὸν πρέποντα αὐτοῦ διακανονισμὸν μετὰ τῆς σταθερότητος, ἡ ὁποία ἐπιβάλλεται εἰς ἐν κυρίαρχον κράτος. Οἱ εἰς τὰ «οἰκονομικά» καὶ τὰ «προπαγανδικά» τῶν συμφέροντα καιρῶς πληγέντες ξενοσχολισταὶ ἐπίεσαν, ὡς ἄλλως τε μέχρι τοῦδε ἐγένετο καὶ ταύτην τὴν φορὰν ἀνεμένετο, — ἐπίεσαν τοὺς πρεσβευτὰς τῶν νὰ «ζητήσωσιν ἐξηγήσεις» παρὰ τοῦ προεδρεύοντος τῆς κυβερνήσεως, ἀλλ' οἱ μὲν ἤκουσαν ὅτι «ἡ ἀπόφασις τῆς κυβερνήσεως ἐν προκειμένῳ εἶνε ὀριστικὴ καὶ δὲν πρόκειται νὰ τροποποιηθῇ ὅπωςδήποτε», ὅτι δὲ λίαν προσεχῶς «ἡ κυβερνήσις θὰ ὑποβάλλῃ πρὸς ψήφισιν σχετικὸν νομοθέτημα», αἱ δὲ διευθύνσεις τῶν ξένων σχολῶν ἀποστήθησαν ἀπὸ τοῦδε νὰ μὴ δεχθῶσιν ἑλληνας μθητὰς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους», ὁ δὲ Γερμανὸς ἐπιτετραμμένος, ὁ ὁποῖος μάλιστα, ὡς γράφουσιν αἱ ἐφημερίδες, «ἐζήτησε καὶ τοὺς λόγους τοῦ ληφθέντος μέτρου», ἤκουσεν ὅτι «τὸ ὑπουργεῖον δὲν πράττει τίποτε τὸ νέον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐφαρμόξον ἀπλῶς τὸν σχετικὸν γερμανικὸν νόμον». Εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ ἀνακούφισις τὴν ὁποίαν ἠσθάνθη ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐκ τῆς «κυριαρχικῆς συναισθήσεως»

τοῦ κράτους του, ἀλλ' ὅπως δὲν πρέπει νὰ χαρακτηρίζεται τὸ ἐν λόγῳ μέτρον ὡς ἐνδεικτικὸν τάχα νομανίας καὶ μισαλλοδοξίας παρ' ἡμῶν, ὡς θέλουσι τὸ παριστοῦν οἱ πληττόμενοι, καὶ ὡς θὰ τὸ παρασοῦν ἀσφαλῶς εἰς τὸν ξένον τύπον καθ' ἃ μέχρι τοῦ ἐχομεν παραδείγματα, οὕτω καὶ οἱ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ξενουμανεῖς θὰ μαίρουν ποῖον εἶνε τὸ καθήκον τῶν μόνον πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ τὴν κοινωνίαν, ὧν ἀποτελοῦν μέλη, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτῶν τῶν τὴν οἰκογένειαν καὶ τὰ τέκνα των. Ἐπιτροπὴ διθυνητῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐσπευσε νὰ εὐχαιρήσῃ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας διὰ τὸ περὶ οὗ λόγος μέτρον καὶ νὰ δηλώσῃ ὅτι εὐχαρίστως τὰ ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια θὰ δέχονται τοὺς μαθητὰς τῶν ξένων σχολῶν μὲ ἡλαττωμένα δίδακτρα, ἐν ἀνάγκῃ καὶ δωρεάν. Ὁλόκληρος δὲ ὁ τύπος ἐπικροτεῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς κυβερνήσεως μετ' εὐλόγου ἐνθουσιασμοῦ. Ἰδοῦ, φέρ' εἰπεῖν, τί λέγει ἡ «Ἐστία»: «πέικοντες οἱ πρεσβευταὶ εἰς πιεστικὰς παρακλήσεις καὶ διαβήματα τῶν συμπατριωτῶν των διθυνητῶν τῶν ξένων σχολείων, δὲν ἠμποροῦσαν ἀποφύγουν τὸ καθήκον αὐτό, τὸ ἀπορρέον ἐκ τῆς θέσεώς των. Εἴμεθα, ὁμως, βέβαιοι, ὅτι ἐνδομύηθησιν καὶ αὐτοὶ πεπεισμένοι, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Κυβερνήσις εὐρίσκετο ἐν ἀπολύτῳ δικαίῳ λαμβάνουσα τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε καὶ πρασταγεύουσα τὰ παιδιὰ τῶν ὑπηκόων της εἰς τὴν τρυφερωτέραν ἡλικίαν ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ πατριωτικοῦ των φρονήματος. Λαμβάνουσα τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ἡ ἑλληνικὴ Κυβερνήσις δὲν ὑπέκει καθόλου εἰς ἀντιλήψεις ξενοφόβους. Διὰ τὴν εὐνοίαν, εἰς τὸ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ Ἑλλὰς ἠμποροῦσε νὰ κατηγορηθῇ, εἶνε τὸ ἀντίθετον ἀκριβὲς τῆς ξενοφοβίας, ἡ ξενομανία. Καὶ τώρα, ἄλλως τε, Ἑλλὰς δὲν θὰ παύσῃ νὰ στέλλῃ τα τέκνα της ὁ μόνον εἰς τὰ ξένα σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀκόμη, διὰ νὰ τελειοποιηθοῦν εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, διὰ νὰ εὐρύουν τὰς ἀντιλήψεις των διὰ νὰ ἔλθουν εἰς πιευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἐπικουσίαν μὲ τοὺς πλέον προηγμένους λαοὺς. Αὐτὸ ὁμως, μόνον ὅταν τὰ παιδιὰ αὐτὰ μεγαλῶνουν ὀντογον, ὅταν στερεωθῇ ἡ ἔθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ τῶν συνείδησις, ὅταν θὰ ἠμποροῦν νὰ ἀντιλήφθουν, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος καὶ καλὸς κοσμοπολίτης, παρὰ μόνον ἀφοῦ γίνῃ καλὸς Ἕλληνας». Καὶ τὸ «Ἐλ. Βῆμα»: «Ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς ἔδωσε μίαν ἐξαίρετον ἀπάντησιν εἰς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γερμανίας, διακεκριμένον ἄλλως καὶ συμπληρωθῆ διπλωμάτην, ζητήσαντα πληροφορίας διὰ τὴν

παγόρευση τῆς φοιτήσεως τῶν μικρῶν Ἑλληνοπαίδων εἰς ξένας σχολάς. Ἡ Ἑλλάς δὲν πράττει τίποτε ὡς ἐπὶ τοῦτο, ἐτόνισεν ὁ ὑπουργός. Ἐφαρμόζει ἀπλῶς τὸν γερμανικὸν νόμον! Καὶ εἰς τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἀλλθῶς καμμία δυνατὴ ἀνταπάντησις. Ἡ Ἑλλάς πολὺ ἀργὰ—ἐφαρμόζει ἓνα μέτρον στοιχειώδους ἐθνικῆς, κατὰ τόσον ἀπόλυτον δικαίωμά της, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη ἕδαφος εἰς διαβήματα διπλωματικά. Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ζητήσῃ νὰ ἀνεχθῶμεν περαιτέρω τὸ ἀξιοθρήνητον ἐκπαιδευτικὸν παιδοπέλαγμα, τὸ ὅπολον ἠλαττῶνε τὴν ἐθνικὴν, τὴν θρησκευτικὴν, καὶ τὴν γλωσσικὴν συνείδησιν χιλιάδων μικρῶν Ἑλλήνων κατ' ἔτος».

Τὰ... «παράπονα».

Παρεπονέθησαν—γράφει ἡ «Ἔστια»—οἱ γνωστοὶ ἀδιαφερόμενοι κύκλοι τῆς Σύρου καὶ τῆς Νάξου κατὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐναντίον τῶν οὐνιτῶν οἱ πρῶτοι, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς φοιτήσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων εἰς τὰ ξένα δημοτικά σχολεῖα οἱ δεῦτεροι. Καὶ ἡ μὲν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερὶς ἀπαντᾷ σὺν ἄλλοις, πρὸς μὲν τοὺς πρῶτους, ὅτι «δὲν ἠδυνάμεθα, ὡς, καὶ νὰ ἀνεχθῶμεν τὴν δρᾶσιν ἐνὸς ὀργανισμοῦ καταφανῶς ἀνελευθέρου ὅπως εἶνε ὁ οὐνιτικός, ἐπιδικητικὸς διὰ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ παπικοῦ του χαρακτῆρος τὴν προσέκλυσιν ἀφελῶν καὶ ἀγραμμάτων ἀνθρώπων πρὸς ξένον δόγμα» πρὸς δὲ τοὺς δευτέρους «εἶνε δυστυχῶς ἀποδεδειγμένη ἀπὸ τὴν πείραν ἡ ἀσθένεια ἐπιρροή, τὴν ὁποίαν ἐξασκεῖ ἐπὶ τοῦ ἀπλάτου ἀκόμη παιδιοῦ τοῦ Δημοτικοῦ σχολεῖου τὸ περιελαλόν εἰς τὸ ὅποιον ἔμαθε τὰ πρῶτά του γράμματα. Ἐν ἀρνούμεθα ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ διδάσκωνται τὰ παιδιὰ πολὺ καλλίτερα εἰς τὰ ξένα παρὰ εἰς τὰ ἰδικά τῶν σχολεῖα. Εἰς αὐτὸ ὅμως, ἀκριβῶς, θὰ συνίσταται ὡς πρὸς τὴν μέλλοντι ἡ προσπάθεια ὄλων τῶν ἀρμοδίων, εἰς τὸ νὰ βελτιωθῶν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὰ σχολεῖά μας. Καὶ εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ βοηθήσωμεν ὅλοι». Ἄλλ' ὅσον δίκαιον νὰ «παραπονῶνται» οἱ ἄνθρωποι. Τὸ κράτος ἐπέδειξε τοσαύτην μέχρι χθὲς ἀνοχὴν εἰς τὴν ἀρᾶσιν καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ, ὥστε δικαιούνται νὰ ἀντιφέρωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς των μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἀνηψίαν του καὶ νὰ «διαμαρτύρωνται» δι' ὅ,τι ἐκ τῆς πολυχρηστίας ὑπέλαβον ὡς δικαίωμά των καὶ κτήνη των ἀφοῦ τοῖς ἐπετρέπη νὰ ἀποτελέσουν κράτος κράτει.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Δ. Ἱ. Σύνοδος συνήλθε σήμερον εἰς συνεδρίαν, ἀποφασισθεῖσα περὶ διοικητικὰ ζητήματα, μὴ ὑπαρχού-

σης δὲ ὀλομελείας δὲν ἠδυνήθη ν' ἀσχοληθῆ καὶ περὶ δικαστικὰς ὑποθέσεις. Θὰ συνέλθῃ πρὸς τοῦτο καὶ αὐθις.

—Ἡ νέα Δ. Ἱ. Σύνοδος ἀπαρτιθῆσεται, κατὰ τὰ πρᾶξις τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Καστορίας Ἰωακείμ, Λαγκαδᾶ Γερμανοῦ, Κασσανδρείας Εἰρηναίου, Κίτρον Παρθενίου, Γυθείου καὶ Οἰτύλου Διονυσίου, Ἀργολίδος Ἱεροθέου, Κορινθίας Δαμασκηνοῦ καὶ Κυθήρων Δωροθέου.

—Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρας ὡς Μητροπολίτης Κερκύρας καὶ ὁ Πανοσ. Ἀρχιεμμανδρίτης Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης ὑπέβαλον τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς ἀντιπροσωπείας αὐτῶν ἐν τῷ Συνεδρίῳ τοῦ Λάμπεθ μετὰ περιλήψεως τῶν διεξαχθεισῶν ἀνεπισήμων συζητήσεων μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν.

—Ταυτοχρόνως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας διὰ γράμματος αὐτοῦ πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν ἀγγέλλει τὴν αἰσίαν καὶ ἐπιτυχῆ ἔκβασιν τοῦ ἐν Λάμπεθ Συνεδρίου καὶ τῶν διεξαχθεισῶν συζητήσεων.

—Ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας κ. Παπανδρέου, ἀναπτύξας ἐν τῷ ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ τῆς παρελθούσης πέμπτῃς τὸ ζήτημα τῆς οὐνιτικῆς προπαγάνδας, εισηγηθῆ, ὅπως ταχθῆ εἰς τοὺς οὐνίτας σύντομος προθεσμία πρὸς ἀλλαγὴν σχήματος, ἵνα μὴ παραπλανοῦν τὸ κοινόν, ἐμφανιζόμενοι ὡς Ὁρθόδοξοι ἱερεῖς, εἰς περίπτωσιν δὲ ἐμμονῆς εἰς τὴν ἀντιποίησιν τοῦ ὀρθοδόξου σχήματος νὰ ἀπελαύνωνται ἐξ Ἑλλάδος. Διὰ δὲ τοὺς Οὐνίτας Ἑλληνας ὑπηκόους νὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου, νὰ ψηφισθῆ δὲ καὶ αὐστηρὰ ποινικὴ διάταξις ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινεν ὁμοφώνως τὴν εισηγήσιν τοῦ κ. Παπανδρέου.

— Διὰ Διατάγματος τῇ 23 Ἰουλίου ἐ.ἔ. ἐκδοθέντος καὶ τῇ 31 τοῦ ἰδίου καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 263 φύλλῳ τῆς ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως, τὰ χωρία Ἁγίου Χαράλαμπος, Σύμιζα καὶ Πηγάδιον τέως Κόκλα τοῦ τέως Δήμου Βουπρασίων ἀποσπώμενα ἐκ τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Καστρακίου ἀποτελοῦσιν ἰδίαν ἐνορίαν μετ' ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

—Ἐπίσης διὰ Δ)τος τῆς ἰδίας ἡμερομηνίας καὶ ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ τῆς ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως δημοσιευθέντος, τὰ χωρία Λάππα καὶ Ἀλῆ Τσελεπῆ τοῦ τέως δήμου Βουπρασίων, ἀποσπώμενα ἐκ τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Μετοχίου, ἀποτελοῦσιν ἰδίαν ἐνορίαν μετ' ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Λάππα.

—'Οσαύτως, διὰ διατάγματος τῆς ἰδίας ἡμερομηνίας καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ φύλλῳ τῆς ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως δημοσιευθέντος, τὸ χωρίον Κόρδα τοῦ π. δήμου Σιλλάνων, ἀποσπώμενον ἐκ τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Βάναρης, ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.

—'Επίσης διὰ διατάγματος ὑπὸ ἰδίων ἡμερομηνίαν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ τῆς ἐφημ. τῆς κυβερνήσεως δημοσιευθέντος, τὸ χωρίον Χατζημῆρ τοῦ τέως δήμου Ταμασίου, ἀποσπώμενον ἐκ τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Λεονταρίου, ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν.

—'Επίσης διὰ διατάγματος τῆ 23 Ἰουλίου ἐ. ἐ. ἐκδοθέντος καὶ τῆ 4 Αὐγούστου καταχωρηθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 268 φύλλῳ τῆς εφημερίδος τῆς κυβερνήσεως, τὰ χωρία Καρατζῆ καὶ Μπάφι, ἀποσπώμενα τοῦ χωρίου Ἁνω Φαναρίου, ἀποτελοῦσιν ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἀγγέλλονται ἐκ Μόσχας νῆαι συλλήψεις κληρικῶν ἐν τῇ Λευκῇ Ρουθηνίᾳ. Ἰδίως σημειοῦται ἡ σύλληψις τριῶν ἱερέων τοῦ ρωμαϊκοῦ δόγματος ἐν τῇ περιφερείᾳ Μίνσκ καὶ τεσσάρων ὀρθοδόξων ἐν τῇ τῆς Μπορίτοφ. Ἐκ' ἴσης ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Βόλγα ἐγένοντο συλλήψεις 22 ἱερέων διαφόρων θρησκευμάτων, ἐν οἷς μνημονεύεται καὶ ὁ ἐπίσκοπος Μπουντρόκ, ἀποστολικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πάπα. Πάντες οὗτοι κατηγορήθησαν ὅτι διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς προπαγάνδας τῶν Ἀθέων, ἐρρήφθησαν δὲ εἰς εἰδικὰς ἐν Μόσχᾳ φυλακὰς τῆς Γκα-Πε-Ού.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΛΑΤΙΝΙΚΗ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Ρώμης, ἀπευθυνόμενος εἰς 200 προσκυνητὰς ἐκ Μάλτας ὁ πάπας ὑπεστήριξε ζωνῶς τὴν σιάν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ τελευταῖον ἐπισόδιον μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ λόρδου Σιρ κλαιντ, δηλώσας ὅτι οἱ Μαλιέζοι ὀφείλουσι νὰ ὑλακουσούν εἰς τοὺς ἐπισκόπους των εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐξ ὀνόματος τοῦ ποντιφικῆς τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀκολουθῶς ὁ πάπας ἔκαμε λόγον περὶ ψευδοπροφητῶν.

ΕΠΙΣΚΟΠΙΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Τῆ 14 Αὐγούστου ἀπέθανε παρὰ τὴν Ν. Ὑόρκ ἐπὶ ἡλικίᾳ 74 ετών. Τῆς κηδείας του δὲ συμμετέτοκαὶ Ἕλληνες κληρικοί. Ὁ μακαρίτης Ἐπίσκοπος Χαρισπούργκ, ἄνθρωπος ζωντανότατος χαρακτῆρὸς ἦτο ἐνθουσιώδης καὶ εὐλαβιστάτος φίλος τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ἐπισκέφθη τὴν Ἀνατολήν, ἠξιώθη δὲ πολλῶν τιμῶν ἐν ΚΠὸ ἐν Σμύρῃ καὶ ἐν Ἀθήναις. Ἐσσεώσθη εἰς τῶν δὲ πρεσβυτέρων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐπισκοπιατικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἀπὸ 6—12 Σεπτεμβρίου συνέρχεται εἰς Βέρον τὸ δεύτερον θεολογικὸν συνέριον. εἰς ὃ θὰ συμμετέσχον ὀρθόδοξοι, διαμαρτυρούμενοι καὶ παλαιοθολικοὶ θεολόγοι ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Παλαιοθολικοῦ ἐπισκόπου Βέρνης καὶ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀδ. Κέρου. Τὴν ἑλληνικὴν ὀρθόδοξον θεολογίαν θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ ὁ καθηγητὴς κ. Μιρατσιώτης.

— Το φιλοσοφικοθρησκευτικὸν ἔργον τοῦ καθ. Rudolf Otto «Τὸ Ἅγιον» (Das Heilige) ἀρθρῶδη τὴν 22ην ἐκδόσιν του, μεταφράσθη ὁ εἰς ἐγγλῶσσαν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Charles Wagner, ἄνθρωπος. Ἄπαι ὁ λαὸς περὶ τῆς διευθύνσεως τῆς ζωῆς. Κατὰ μετάφρασιν τοῦ μητροπολίτου Διδυμοσείου Ἰωανν. Ἐκ τῆς ἑκτης ἐκδόσεως. Θεσσαλονίκη.—Ὁ συγγραφεὺς τῶν ραίων καὶ διδασκαλιῶν τούτων ὀμιλῶν εἶπε εἰς ἐκδοκιματέρων συγγρόνων, ἔγραψε δὲ τὸ ὄντως περιστασιαστὸν τοῦτο βιβλίον ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ δώσῃ εἰς τὸν κόσμον—ὡς λέγει ἐν τῷ προλόγῳ του—«μὴν νεότητος ἰσχυράν, ἐλευθέραν καὶ σεβαστήν, τετραμμένην μὲν ὅτι δύναται νὰ παράσῃ πολιτὰς μὲ καρδίαν σταθεράν καὶ διάνοιαν φωτισμένην». Ὁ δὲ σεβ. μεταφράστης, ἀρθρῶς τὴν μετάφρασίν του ταύτην «εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἔταξα», ἀπέβλεψεν εἰς τὸ νὰ πλουτίσῃ αὐτὴν διὰ γνώσεως καὶ ὁποιοὶ παρέχουσι τὰ μέσα ὄχι μόνον τοῦ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατὰ Θεὸν ζῆν, παραδειγματιζομένην ὑπὸ παντὸς ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ σφρηλατήσῃ ἐν αὐτῇ χαρακτῆρὸς ἠθικῶς ὑγιᾶ. Αὐτὸ δὲ εἶνε ἀκριβῶς οὐτινος κυρίως ἀνάγκη ἢ σημερινῇ πρὸ παντὸς νεολαία.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α ΔΗΜΟΠΡΑΞΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Θήρᾳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ προκηρῦττει ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως ἐν τῇ Κοινότητι Ἀνάφης κείννοι ἀγροὶ τοῦ Μετοχίου Καλαμ-

ωτίσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Προφ. Ἡλιοῦ. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 31 Αὐγούστου ἐ. ἐ. ἡμέραν Κυριακῆν ἀνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀνάφης ἐν τῷ συνήθει τοῦ τῶν δημοπρασιῶν.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,, ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

<p>ΑΡΧΙΕΡΕΥΤΙΚΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΝΑ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου</p>	<p>ΜΕΓΕΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ † ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ † ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ ΘΕΟΔ. ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ ΕΠΙΤΡ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ</p>	<p>ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 80. ΕΣΩΤ. ΦΡ. 80. ΑΜΕΡ. ΔΟΛ. ΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΝΑΘΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΔΡΧ. ΝΑΘΝ ΧΟΡΙΩΝ 80. ΙΕΡΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ</p>
--	---	--

Διευθύνσεις Συντάξεως: Μοσχονησίω 12α.— Διεύθ. Διαχειρίσεως καὶ Διευπρωσιέσεως: Μάγ. Ἀρχιεπ. ὁδ. Φιλοθέης